

ANALIZA PROCESELOR DE JUDECATĂ ÎN DOMENIUL MEDICAMENTULUI ȘI ACTIVITĂȚII FARMACEUTICE

Vladimir Safta¹, Svetlana Panceva¹, Mihail Lupu², Nadejda Postolachi¹

1 – Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”, USMF ”Nicolae Testemițanu”

2 – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale

Summary

Analysis lawsuits in medicines' and pharmaceutical activity's domain

Lawsuits in medicines' and pharmaceutical activity's domain reflect, in some degree, the quality of pharmaceutical act realized in the health system. Different characteristics of infringements committed in pharmaceutical activity's process and the finality of these contraventions in trials have been highlighted. The frequency and dynamic of pharmaceutical contraventions both in the national average as well as the municipalities and districts have been determined. Implementation of the developed recommendations will contribute to the prevention of the infringements in medicines' and pharmaceutical activity's domain.

Rezumat

Procesele de judecată în domeniul medicamentului și activității farmaceutice reflectă, într-o anumită măsură, calitatea actului farmaceutic realizat în cadrul sistemului de sănătate. În acest studiu au fost evidențiate diverse caracteristici ale încălcărilor comise în procesul de activitate farmaceutică și finalitatea contravențiilor respective în procesele de judecată. S-a determinat frecvența și dinamica contravențiilor farmaceutice atât în medie pe țară cât și pe municipii și raioane. Implementarea recomandărilor elaborate va contribui la profilaxia încălcărilor în domeniul medicamentului și activității farmaceutice.

Actualitatea

Încălcările prevederilor legale în domeniul medicamentului și activității farmaceutice continuă să fie o problemă a întregului sistem farmaceutic, fapt ce lasă o amprentă negativă asupra întregului sistem de sănătate.

În acest context este extrem de actuală necesitatea evidențierii situației reale privind conținutul, amploarea și dinamica încălcărilor precum și a proceselor de judecată respective.

Scopul prezentului studiu este analiza situației privind procesele de judecată în domeniul medicamentului, a activității farmaceutice și, în temeiul rezultatelor obținute – argumentarea unor recomandări pentru profilaxia încălcărilor în acest domeniu.

Material și metode

Analizei complexe au fost supuse dările de seamă, registrele și dosarele aflate în gestiunea Inspectoratului Farmaceutic precum și rezultatele proceselor de judecată desfășurate în temeiul prevederilor art.77 al Codului Contravențional [1]. Materialele menționate au fost studiate cu aplicarea metodelor de analiză a normei juridice, a dinamicii fenomenelor, statistice, de clasificare a datelor etc.

Rezultate și discuții

Analiza multiplelor surse electronice la subiectul studiului a permis elaborarea clasificării proceselor de judecată în domeniul medicamentului și activității farmaceutice cu ecou internațional. Au fost evidențiate 6 grupe clasificationale și anume:

- încălcarea brevetelor pentru medicamente originale;
- litigii privind stabilirea prețurilor pentru medicamente;
- încălcări în domeniul licitațiilor pentru achizițiile de medicamente;
- promovarea neconformă a medicamentelor;
- pricinuirea vătămării sănătății;

- alte procese [3-12].

În tab.1 sunt prezentate datele privind contravențiile farmaceutice acționate în judecată pe parcursul anilor 2010-2012.

Datele din tab.1 demonstrează că cele mai multe contravenții acționate în judecată au fost evidențiate la alineatul 5 al articolului 77 al Codului Contravențional – încălcarea modului de prescriere a rețetelor și eliberare a medicamentelor, aproximativ 59% din numărul total de acțiuni în judecată. Locul al 2-lea îl ocupă alineatul 4, adică păstrarea neconformă a medicamentelor, cu 30,16%. Celelalte tipuri de încălcări ocupă o cotă sub 5%, iar la alineatul 6 nu s-a evidențiat nici o încălcare (modificarea formulei de producție sau/și a fluxului tehnologic)

Tabelul 1

Dinamica contravențiilor farmaceutice acționate în judecată pe tipuri de încălcări

«Practicarea ilicită a activității farmaceutice» Art. 77 CC	Anul / temp de excedență / diminuare									Total 2010-2012		
	2010			2011			2012			abs.	conț. ±,%	temp mediu de excedență (scă- dere) ±,%
	abs.	±,%		abs.	±,%		abs.	±,%				
		conț.	dina- mică		conț.	dina- mică		conț.	dina- mică			
Alin.1 Practicarea ca profesie a activității farmaceutice de către o persoană, care nu are studiile farmaceutice corespunzătoare	14	4,6	100	10	3,8	-28,6	11	4,3	+9,1	35	4,22	-9.75
Alin.2 Practicarea de către persoana autorizată să desfășoare activități farmaceutice a unor genuri de activitate neindicată în licență	12	3,9	100	9	3,4	-25,0	17	6,6	+47,1	38	4,58	+11.05
Alin.3 Activitate farmaceutică în loc neautorizat	1	0,3	100	2	0,8	+50,0	0	0	-100	3	0,36	+25.0
Alin.4 Păstrarea neconformă a medicamentelor	100	32,5	100	74	27,9	-26,0	76	29,6	+2,6	250	30,16	-11.7
Alin.5 Încălcări la modul de prescriere a rețetelor și de eliberare a medicamentelor	166	54,1	100	169	63,7	+1,8	153	59,5	-9,5	488	58,87	-3.85
Alin.6 Modificarea formulei de producție, fluxului tehnologic	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alin.7 Practicarea activității farmaceutice fără utilizarea sistemului informational de evidență a circulației medicamentelor	14	4,6	100	1	0,4	-92,9	0	0	0	15	1,81	-46.45
Total	307	100	100	265	100	-13,7	257	100	-3,0	829	100	-5.35

Pe parcursul anilor de analiză au fost atacate în judecată 35 cazuri de practicare ilicită a activității farmaceutice de către persoane ce nu au studii farmaceutice: în 2010 – 14 cazuri, în 2011 – 10, cu 28,6% mai puțin, iar 2012 – 11 cazuri sau cu 9% mai mult decât în 2011. Practicarea unor activități neindicate în licență a fost atacată în judecată de 38 de ori. În anul 2011 această încălcare a diminuat cu 25%, iar în 2012 s-a majorat cu 47%.

Încălcarea regulilor de păstrare a medicamentelor are o tendință generală de scădere în medie cu 11,7%: în 2011 – scădere cu 26% iar în 2012 majorare cu 2, Și procesele de judecată

pe motivul încălcării regulilor de eliberare a medicamentelor din farmacii tot sunt în micșorare, în medie cu 3,85%.

Dinamica proceselor de judecată la subiectul practicării activității farmaceutice fără utilizarea sistemului informațional automatizat de evidență a circulației medicamentelor, la fel are tendință pozitivă în sensul micșorării acestor încălcări pînă la zero în anul 2012. Trebuie menționat faptul că amenda pentru această contravenție este cea mai mare: de la 100 pînă la 150 unități convenționale.

Rezultatele proceselor de judecată pot fi în folosul persoanei atacante sau în folosul pîrîtului. Datele, în dinamică, a rezultatelor proceselor de judecată sunt prezentate în tab.2

Tabelul 2

Rezultatele proceselor de judecată pe motivele contravențiilor administrative (art. 77 CC)

Rezultat	Anul / temp de excedență / diminuare									Total	
	2010			2011			2012			2010-2012	
	abs.	±(%)		abs.	±(%)		abs.	±(%)		abs.	% conț.
		conț.	dina- mica		conț.	dina- mica		conț.	dina- mica		
În folosul Inspecției Farmaceutice	142	86,6	100	88	84,6	-38,0	195	92,0	+55,0	425	88,54
În folosul pîrîtului (farmacistului)	15	9,1	100	13	12,5	-13,3	17	8,0	+23,5	45	9,38
Alte rezultate/ nedeterminat	7	4,3	100	3	2,9	-57,1	0	0	-100	10	2,08

Datele din tabelul nr.2 demonstrează faptul că majoritatea proceselor de judecată desfășurate în temeiul proceselor-verbale întocmite de către farmaciștii-inspectorii pe parcursul anilor 2010-2012 au fost judecate în folosul Inspectoratului Farmaceutic ($\approx 88,5\%$). Doar în $\approx 9,4\%$ din cauzele de judecată au câștigat farmaciștii, care au fost reclamați în numele întreprinderilor farmaceutice respective, iar cca. 2% constituie alte rezultate.

Analiza contravențiilor farmaceutice pe localități (m. Chișinău, m. Bălți și raioanele RM), denotă faptul că cele mai numeroase încălcări s-au evidențiat în mun. Chișinău și mun. Bălți.

Pentru a compara frecvența contravențiilor administrative pe localități, a fost calculat indicatorul relativ – numărul de încălcări ce revine în medie la o întreprindere farmaceutică. Acest indicator (fig.1) evidențiază faptul că cel mai des, contravenții farmaceutice au fost depistate în r. Dondușeni, r. Drochia, r. Fălești, r. Ungheni; iar mai rar - în raioanele Florești, Hîncești, Strășeni și Glodeni.

Trebuie menționat faptul, că nu există nici o localitate în care să nu fie evidențiată cel puțin o contravenție farmaceutică.

Conform prevederilor legale participanți la procesele de judecată pot fi: persoana fizică (farmacistul ce a comis încălcarea) sau persoana responsabilă pentru sectorul respectiv de lucru (șeful de secție sau farmacistul-diriginte) sau persoana juridică reprezentată de conducător (farmacist-diriginte) sau persoana împuternicită de conducător.

Datele privind participanții la procesele de judecată sunt prezentate în fig.2.

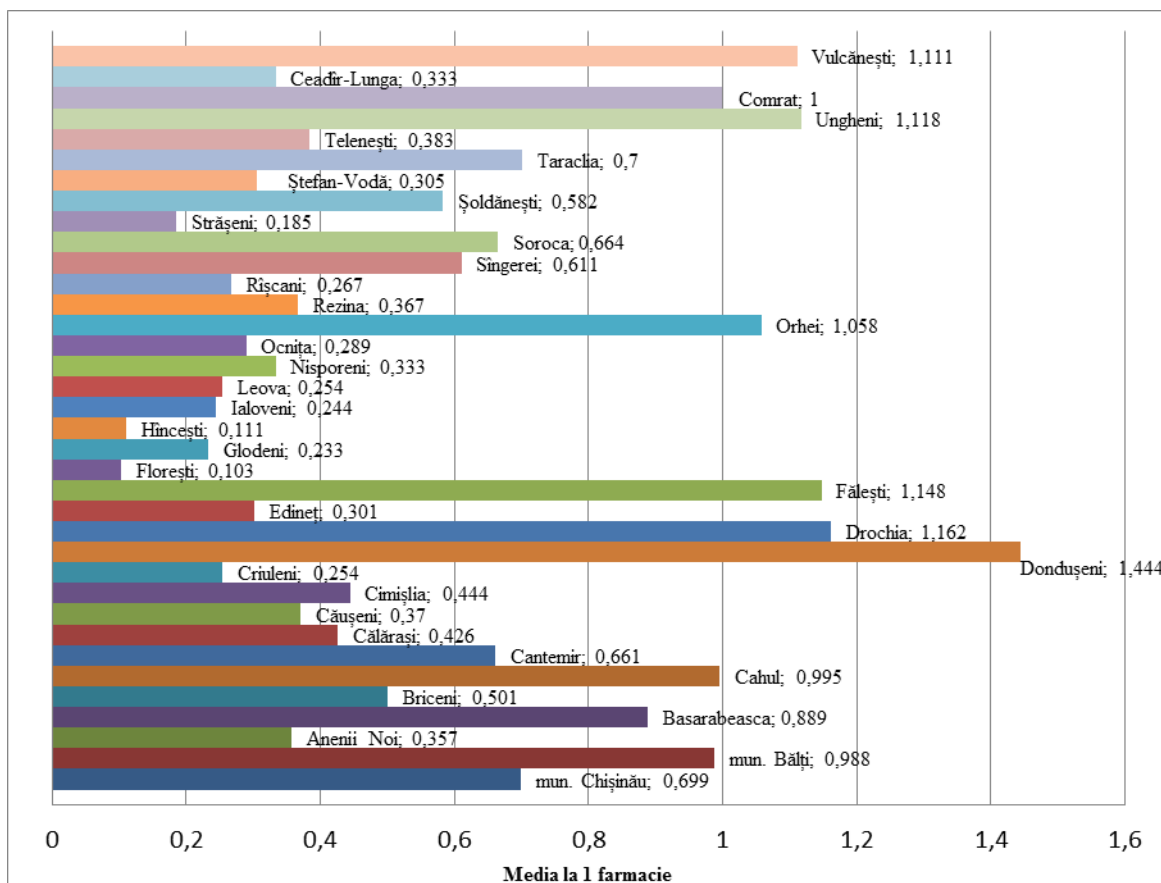

Figura 1. Analiza contravențiilor farmaceutice pe localități

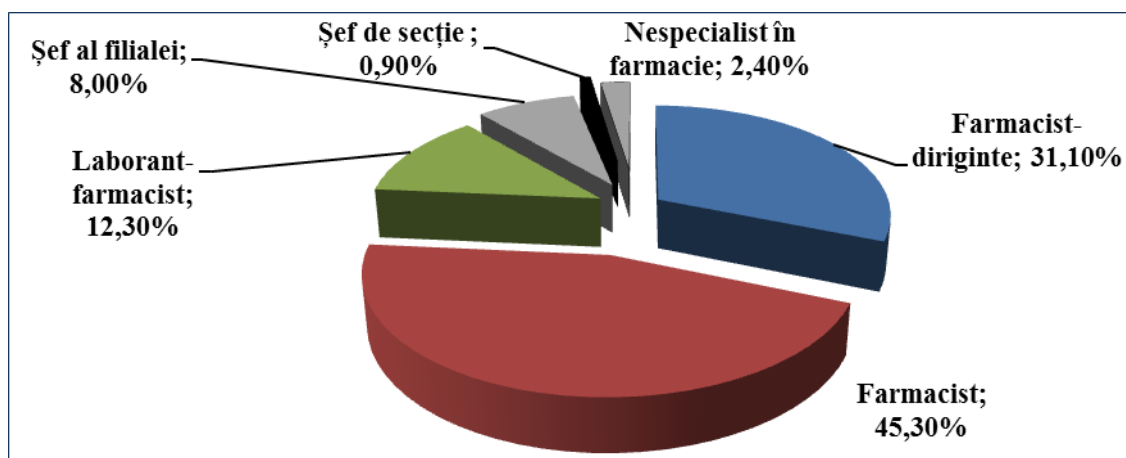

Figura 2. Specialiști ai întreprinderilor farmaceutice participanți la procese de judecată.

Datele din fig. 2 demonstrează faptul că majoritatea proceselor de judecată pe motivul contravențiilor administrative (art. 77 CC) au fost întocmite în privința specialiștilor care activau în calitate de farmacist (45,3%). Pe locul al doilea s-au plasat farmaciștii-diriginți (31,1%). Mai puține procese-verbale au fost întocmite în privința laboranților-farmacisti și șefilor de filiale (12,3% și 8,0% respectiv). Nespecialiști în farmacie au participat la procesele de judecată numai în 2,4% din cazuri. Și pe ultimul loc sunt conducătorii în calitate de șefi de secție.

Valoarea amenzilor aplicate contravenienților pentru practicarea ilicită a activității farmaceutice, este prezentată în tab.3

Conform datelor din tabelul 3 pe perioada 2010-2012 cea mai mare parte de amenzi s-a atribuit încălcărilor conform alineatului 4 «Păstrarea neconformă a medicamentelor» (34,34%), o parte mai mică i-a revenit alineatului 5 «Încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de

eliberare a medicamentelor» (32,30%). Alineatul 7 «Practicarea activității fără utilizarea SIA "NSM" » conform datelor din tabelul dat a acumulat doar 0,73% din amenzi.

Suma totală a amenzilor aplicate în perioada celor 3 ani supuși analizei a constituit 275,2 mii lei. Media la un contravenient pentru a.2010- 2012 constituie 586,3 lei – sumă care nu asigură în mod ferm profilactica contravențiilor farmaceutică.

Recomandări

În baza rezultatelor analizei situației privind procesele de judecată în domeniul medicamentului și activității farmaceutice au fost elaborate următoarele recomandări, orientate spre sporirea profilaxiei încălcărilor în sistemul farmaceutic.

Perfecționarea legislației farmaceutice

Marea majoritate a încălcărilor normelor juridice din domeniul medicamentului și activității farmaceutice se înscrie în prevederile art. 77, Cod Contravențional. Încălcările în cauză vizează direct sau indirect sănătatea omului, iar amenzile care pot fi aplicate pentru aceste încălcări variază, în cea mai mare parte a cazurilor, de la 20 la 50 unități convenționale (UC); doar în 3 cazuri – pînă la 100 UC și în cîte un caz – pînă la 70 UC și pînă la 150 UC. Așa dar, amenda maximă poate varia de la 400 la 3000 LMD. Rezultatele analizei demonstrează că valoarea medie a unei amenzi aplicate constituie 586,3 LMD. O astfel de sancțiune nu prezintă un factor eficient pentru prevenirea contravențiilor. Rezultă necesitatea lărgirii și înăsprirea sancțiunilor privind comiterea contravențiilor administrative pentru practicarea ilicită a activității farmaceutice.

Tabelul3

Rezultatele proceselor de judecată pe motivele contravențiilor administrative (art. 77 CC)

Nr d/r	«Practicarea ilicită a activității farmaceutice» Art. 77 CC	Anul / valoarea amenzii: abs. și % față de total						Total 2010-2012	
		2010		2011		2012		abs. (lei)	%/total
		abs. (lei)	%/total	abs. (lei)	%/total	abs. (lei)	%/total		
1	Alin.1 Practicarea activității farmaceutice de nespecialist	3 800	4,02	2 000	3,54	2 400	1,93	8 200	2,98
2	Alin.2 Practicarea activității farmaceutice a unor genuri de activitate neindicate în licență	3 200	3,39	2 200	3,89	3 200	2,57	8 600	3,12
3	Alin.3 Activitatea farmaceutică în loc neautorizat de MS	400	0,42	1 000	1,77	0	0	1 400	0,51
4	Alin.4 Păstrarea neconformă a medicamentelor	39 200	41,53	18 300	32,39	37 000	29,77	94 500	34,34
5	Alin.5 Încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de eliberare a medicamentelor	25 300	26,80	18 600	32,92	45 000	36,20	88 900	32,30
6	Alin.7 Practicarea activității fără utilizarea SIA "NSM"	2 000	2,12	0	0	0	0	2 000	0,73
7	Pedeapsa definitivă (conform art. 44 CC)	20 500	21,72	14 400	25,49	36 700	29,53	71 600	26,02
	Total	94 400	100	56 500	100	124 300	100	275 200	100

Alt “punct slab” în legislația farmaceutică este reglementarea controalelor activității farmaceutice, frecvența și dimensiunea lor, intensitatea activității de inspecție, salarizarea inspectorilor și alte dimensiuni privind organizarea activității de control a întreprinderilor farmaceutice. Cel puțin este necesar de a reaproba prin hotărîre de Guvern Regulamentul Inspectoratului Farmaceutic.

Ca tip de schimbare, această propunere reprezintă o transformare, care trebuie să schimbe

esențial atitudinea contravenienților față de lege precum și a farmaciștilor-inspectorii față de drepturile și obligațiile sale.

Ca strategie a procesului de schimbare propunerea în cauză reprezintă una ierarhică, adică necesită o implicare puternică, directă și constantă a puterii de stat la nivel superior. Aici trebuie menționat faptul că tehnologia acestei schimbări este bine reglementată.

Asigurarea transparenței rezultatelor proceselor de judecată din domeniul activității farmaceutice

Un studiu realizat în Republica Moldova în anul 2008, a demonstrat faptul că domeniul controlului activității farmaceutice posedă un grad moderat de vulnerabilitate către corupție (4,55) [2].

Transparența rezultatelor proceselor de judecată, reprezintă “în sine” un factor important de fortificare a caracterului profilactic al încălcărilor în domeniul activității farmaceutice.

Asigurarea transparenței reprezintă o schimbare de rutină, care poate fi realizată într-o perioadă utilă de timp de către Inspectoratul Farmaceutic și instanțele de judecată în cadrul cărora se desfășoară procesele judiciare.

Din punct de vedere strategic, propunerea aceasta este una din grupa “focarelor contaminate”, care lasă spațiu suficient pentru inițiativa și dorința instanțelor respective de a realiza schimbarea.

Perfecționarea procesului de acreditare a întreprinderilor farmaceutice

Este necesar ca standardele de acreditare a întreprinderilor farmaceutice să țină cont cu o pondere mai mare de încălcările ce au avut loc în întreprinderea supusă acreditării.

De exemplu, dacă în perioada de cinci ani întreprinderea farmaceutică a fost ca pîrît în instanța de judecată de trei ori și mai mult și cel puțin de trei ori a pierdut procesul, ea nu se acreditează și trebuie să-și suspendeze activitatea.

Aceasta ar fi o schimbare revoluționară și inovatoare.

Strategia acestei schimbări este una “în clește”, care se bazează pe efortul organelor manageriale superioare.

Strategia “în clește” poate fi combinată cu altele, în acest caz – cu propunerea privind “perfecționarea legislației farmaceutice”.

Fortificarea rolului AFRM și a altor organizații profesionale în profilaxia încălcărilor legislației farmaceutice

AFRM este necesar să fie transformată într-o organizație, în care să existe “Comisia disciplinară”. La ședința acestei Comisii se invită farmaciștii, care au comis contravenții în domeniul activității profesionale. Noul proiect al Statutului AFRM conține această normă, astfel, organizația profesională a farmaciștilor ar putea deveni și un mijloc eficient de prevenire a încălcărilor profesionale. Ca și tip de schimbare, această propunere este una “de rutină”, iar implementarea ei depinde în cea mai mare măsură de “voința” Congresului AFRM, care trebuie să adopte noul statut.

Ridicarea nivelului de instruire universitară și postuniversitară a farmaciștilor în domeniul legislației

Instruirea farmaciștilor în domeniul dreptului este un factor determinant în profilaxia contravențiilor și infracțiunilor profesionale. Facultatea de Farmacie a USMF “Nicolae Testemițanu”, ținînd cont de acest fapt, începînd cu anul universitar 2012-2013 a inclus în Planul de Studii disciplina opțională Legislația conexasă activității farmaceutice, care contribuie la fortificarea instruirii juridice a viitorilor farmaciști. Această propunere se referă la raționamentul elaborării unui curs specializat de instruire postuniversitară în domeniul dreptului, care să includă ca scop cunoașterea consecințelor încălcării legislației, a mecanismelor de atac în judecată, a procedurilor civile, de contencios administrativ și penale etc.

Această recomandare, la fel este una “de rutină”, realizarea căreia depinde de factorii de decizie interni ai Facultății de Farmacie și a celei de perfecționare continua a cadrelor medico-farmaceutice. Ca și strategie, această recomandare este una “în clește”, care necesită atît implicarea factorilor de decizie cît și a executorilor ce trebuie să elaboreze cursul respectiv și să-l

implementeze în procesul de instruire postuniversitară.

Concluzii

1. În baza analizei literaturii privind diversele procese de judecată cu ecou internațional din domeniul medicamentului și activității farmaceutice, au fost evidențiate șase grupe clasificatoanale în dependență de esența litigiilor: 1) încălcarea termenelor de brevetate a medicamentelor originale; 2) stabilirea prețurilor pentru medicamente și încălcarea principiilor concurenței libere; 3) încălcarea principiilor de organizare și desfășurare a tenderelor pentru achizițiile publice de medicamente; 4) promovarea neconformă a medicamentelor; 5) încasarea despăgubirilor pentru pricinuirea vătămării sănătății și 6) alte procese judiciare.

2. Dintre normele juridice ale Republicii Moldova cu caracter general cel mai des aplicabile în domeniul farmaceutic (exceptând normele speciale cuprinse în legislația farmaceutică) sunt cele cuprinse în Codul Contravențional, art.77. Alte norme se întâlnesc rar și foarte rar.

3. Analiza complexă a proceselor de judecată cu implicarea farmaciștilor sau întreprinderilor farmaceutice respective a demonstrat că:

- ✓ cele mai multe contravenții se comit în domeniul modului de prescriere a rețetelor și eliberare a medicamentelor din farmaciile comunitare – 58,87% din numărul total de încălcări; le fel un număr impunător de contravenții se comit la capitolul păstrării medicamentelor – 30,16%; alte contravenții au o pondere mai mică: practicarea activităților neindicate în licență (4,58%); practicarea profesiei de farmacist sau laborant-farmacist de către nespecialiști (4,22%); practicarea activității farmaceutice fără aplicarea SIA «NSM» (1,81%); desfășurarea activității farmaceutice în loc neautorizat (0,36%);
- ✓ în 88,54% de cazuri hotărârea instanței de judecată a fost în folosul Inspectorului Farmaceutic, iar în folosul farmacistului sau farmaciei doar în 9,36% cazuri;
- ✓ având în vedere numărul de contravenții acționate în judecată ce revin în medie la o farmacie (c/f), cel mai frecvent se încalcă normele legale în r. Dondușeni (1,444c/f), r. Drochia (1,162c/f), r. Fălești (1,148c/f), r. Ungheni (1,118c/f); iar cel mai rar se încalcă în raioanele: Florești (0,103c/f), Hîncești (0,111c/f), Strășeni (0,185c/f) și Glodeni (0,233c/f);
- ✓ cel mai frecvent în calitate de participanți la procesele de judecată sunt antrenați farmaciștii (45,3% cazuri), urmați de farmaciștii-diriginți (31,1%), laboranți-farmacisti (12,3%), șefi de filială (8%), nespecialiști în farmacie (2,4%) și șefi de secție (0,9%);
- ✓ cea mai ponderată cotă a amenzilor aplicate de către instanțele judecătorești revine încălcărilor privind păstrarea medicamentelor (34,34%), urmată de încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și eliberare a medicamentelor (32,30%). În total, pe parcursul anilor 2010-2012 instanțele de judecată au aplicat amenzi farmaciștilor sau întreprinderilor farmaceutice în valoare de 275,2 mii lei, în medie la un contravenient revenind suma de 586,3 lei.

4. Pe parcursul anilor 2010-2012 s-a evidențiat o dinamică pozitivă de scădere a contravențiilor farmaceutice în domeniile: activității farmaciei fără SIA «NSM» (-46,45%); păstrării medicamentelor (-11,7%); practicării profesiei de farmacist de către nespecialist (-9,75%); prescrierii rețetelor și eliberării medicamentelor (-3,87%). Totodată au tendință de creștere contravențiile privind desfășurarea activității farmaceutice în loc neautorizat (+25,0%) precum și practicarea unor genuri de activitate neindicate în licență (+11,05%).

5. În vederea fortificării managementului farmaceutic orientat spre profilaxia încălcărilor legislației farmaceutice au fost elaborate cinci recomandări care prevăd: perfecționarea legislației farmaceutice, asigurarea transparenței rezultatelor proceselor de judecată în domeniul activității farmaceutice, perfecționarea procesului de acreditare a întreprinderilor farmaceutice, fortificarea rolului AFRM și altor organizații profesionale în profilaxia încălcărilor legislației farmaceutice, ridicarea nivelului de instruire universitară și postuniversitară a farmaciștilor în domeniul legislației.

Bibliografie

1. Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008.
2. Safta V., Revenco A., Lupu M., et al. Buna guvernare în sistemul farmaceutic. Chișinău: „Sirius”, 2008, 125p.
3. <http://inland.me/?p=7845>
4. <http://inland.me/?p=7848>
5. <http://lenta.ru/articles/2012/08/28/patents/>
6. [http://news.meta.ua/archive/12.04.12/cluster:25142996-JohnsonJohnson-oshtrafovali-na-\\$11-mlrd.-za-nedobrosovestnuiu-reklamu-preparata/](http://news.meta.ua/archive/12.04.12/cluster:25142996-JohnsonJohnson-oshtrafovali-na-$11-mlrd.-za-nedobrosovestnuiu-reklamu-preparata/)
7. <http://pharmvestnik.ru/publs/lenta/v-mire/evrokomissija-primet-reshenie-v-otnoshenii-lundbeck-i-servier-v-2013-g.html>
8. <http://prokia.livejournal.com/9451.html>
9. <http://qwem.ru/farmkompanii/23874-amylin-pharma-dobilas-sudebnogo-resheniya-o-vremennyh-ogranicheniyah-v-otnoshenii-eli-lilly.html>
10. <http://rbc.ua/rus/top/show/sud-v-ssha-oshtrafoval-farmatsevticheskuyu-glaxosmithkline-na-3-mlrd-02072012222300>
11. <http://sividal.ru/news/2012/10/amerikanka-podala-isk-protiv-farmatsevtov-necc-po-delu-o-zarazhennykh-steroidakh-tv.aspx>
12. http://sostav.ru/news/2012/04/16/farma_krizis_doveriya/

CONSUMUL MEDICAMENTELOR COMPENSATE ÎN TRATAMENTUL MALADIILOR CARDIOVASCULARE ȘI DIABETULUI ZAHARAT

Mihail Brumărel, Elena Chițan, Liliana Dogotari, Reghina Tudosan
Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”, USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Use of reimbursable medicines in the treatment of cardiovascular diseases and diabetes mellitus

This study presents the results of a complex analysis of consumption and expenditure of medicines used for prevention and treatment of cardiovascular diseases and diabetes mellitus. It covers a 4-year time period. Six ATC groups of cardiovascular medicines and an anti-diabetic group have been included in the positive reimbursement list of mandatory health insurance funds. Beyond their descriptive value, the results give a possibility for the retrospective examination of the effect of different socio-economic factors on the increasing of pharmaceuticals expenditure covered by the patients and National Health Insurance Company.

Rezumat

Studiul dat prezintă o analiză complexă a consumului și cheltuielilor pentru o serie de medicamente orientate spre prevenirea și tratamentul maladiilor cardio vasculare și a diabetului zaharat, pentru o perioadă de patru ani. Au fost incluse șase grupe ATC de medicamente cardiovasculare și o grupă antidiabetică prezente în lista pozitivă de compensare din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. Pe lângă valoarea sa descriptivă, rezultatele acestui studiu, permit vizualizarea retrospectivă influenței diferitor factori socio-economici asupra tendinței de creștere a cheltuielilor pentru medicamente suportate de pacient și Compania Națională de Asigurări Medicale.

Actualitatea

În cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, deciziile cu privire la includerea medicamentelor în lista de compensare se bazează, îndeosebi, pe povara maladiilor, conform